

Sárospataki
Iszapági Közlöny

.....

XXXVI. évfolyam.

7. szám.

1920 május.

.....
Főszerkesztő :

Társzerkesztők :

Felelős szerkesztő :

Illyés Bertalan

Molnár Béla és Koncsol János

Szendrey László
.....

Jertek haza galambok!

(1920 június 4.)

Titokzatos szárnyzuhogást hallok a bús, borús légben. Szóttlan némasággal megtépett, megfáradt, szomorú szárnyasok jönnek túlhan, messze idegenből: a mi reménységünk kibocsátott galambjai. Hófehér, becsületes lélekkel eresztettük útra őket. Éreztük igazságunk. Biztunk az igazság erejében, azért volt bátorságunk a vérből és könnyből összefolyt s köröskörül a hosszú, gyűlölet és állati falánk-ságig fokozódott önzés ágaskodó hullámaiha vesző özönvizen hánykódó bárkának ablakait megnyitni s azon át lelkünket kitérni azok előtt, kikerül úgy látszott, bírakül adattak a szenvedő igazaknak. Emelt fővel mondhattuk: „Nézzétek, mi büne volt, megbűnhölte már a nép a múltat s jövőndöt; adjatok igazságot, adjatok békét, ha van bennetek igazság, ne engedjétek, hogy győzzön a hazugság!”

Szálltak, szálltak reményeink galambjai s vártuk, hogy visszatérjenek az igazság talaján gyökérzett béke zöld olaj-ágával. De csendben, fáradtan, megtépve szállnak a galambok... haza... a bárkába. Még csak meg se pihenhettek... nincs arra szélcsend, hisz' onnan fúj az orkán, attól zúg,

hullámzik köröskörül a tenger; nincs ott meleg, hogy tenyésszen olajág.

De így van ez jól. Jertek haza szép remények. Ne keressetek ti sehol hideg, idegen sziklákat, jertek, szálljatok vissza szívünk melegébe, azt lelkesítsétek, azt erősítsétek. Ne menjetek sehová, még ha nem érzitek is jól magatok á meggyöngült bárkában, mert gyöngeség, gyávaság messze sóhajtozni, mindent mástól várni. Jertek, jertek, kik még távol vagytok, költözzetek szívünkbe, onnan sarjadjon ki nagy, nemes, égre törő reménység, mely erőt ad arra, hogy ha zúg is a tenger, ropog is a hárka, az igazságban bizva hittél néz az Égre, míg „felhasad, mint a hajnal, a te igazságod,“ lepadnak a vizek, a bárka megáll, lakói ámulva látnak ragyogni egy új eget, új földet.

Ah! De ehhez egy új szív kell, melynek életelve a fény; mely nem csak a földet keresi szüntelen, de felemeli szeméit az örök magaslatokra is, melynek nem csak e föld, de a felette elterülő Ég is kell, enélkül amarra soha nem is gondol, mind kettőért pedig od'adja mindenét.

Jertek, jertek igazságunk, reménységünk kedves galambjai, hozzátok haza az elvitt drága kincseket, hadd rejtjük azt jobb, hálásabb helyre: szívünkbe, hogy érdemes legyen a szózatot hallani: „Mondottam ember: küzdj és bizva bízzál!“

Szabolcs diák.

Élet úr szabadján.

*Szívünkbe zúg az Élet parancsa:
Válassz irányt, előtted mind az út
S ne vállamra told, —
Csak magad okold,
Ha célod hamis, ha sorsod hazug.*

*Ifjú darvakként lendülünk útnak,
Melyről azt hisszük: magasba vág velünk,
S míg mellünk feszül,
Tüdőnk nehezül,
Nincs ki segítsen . . . végünk. Elesünk.*

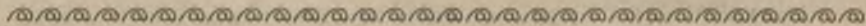
*Tovább immár csak porban verdesünk
Keresve jobb utat, keresve magunkat,
Pedig — nincs miér
(Fejünk veri dér.)
Életünk fája holt levelet hullat.*

*Messze maradt a dicső deled.
Nem érhattük az áldások tetőit.
Kacag az Élet:
Az ember téved!*

S vonszoljuk roncsunk ki a temetőig.

(Ujcsanáros)

Hegyaljai Kiss Géza.

ZEMPLÉNI ÁRPÁD.

... Jajgatnak a harangok, repülő szél sikolt.. Zempléni Árpád, a magyar irodalom egyik büszkesége, a turáni dalok és a hegyaljai tájak szép szavu költője meghalt.

Mindössze ötvenöt éves volt, élete derekán sodorta el a halál rideg szele, ugyszólván az öreg kor küszöbén, amikor már majdnem felért arra a magaslatra, ahonnan olyan jó lett volna végig tekinteni a küzdelmes multon....

„Semmi vágyam sincsen,
Semmi reménységem.
Élek, vagy meghalok,
— Mondják el e dalok —
Mind közönyös nekem.“

Innen indult el a mi hegyeink alól, Tályá, a sokat megénekelt és megsiratott Tályá volt a szülőföldje. Nevelő édesanyja pedig a sárospataki Alma Máter volt. A bodrogmenti tájak varázsos szépsége, Patak poezise és a Rákóczi imádat hangolta nótára először a lelkét s itt a hüs folyosók mélyén kezdődött az a szárnypróbálgatás, amelynek vége a

sasröptü lélek büszke szárnyalása volt. „A jó sors és a jó rokonok segítségével“ jött ide tanulni Már gyermekkorában őszinte vonzalmat érzett az irodalom iránt és ez a vonzalom az idővel csak mélyült és erősödött.

„Tetszett a könyv, e vonzó, szép beszéd,
Mely édes bűt, lágy örömet lehel.
Színek, formák, érzések. — ami szép
Összhangozott szívem sejtelmivel.
Olvastam Toldit, irtam másikat;
Petőfi mellett sokszor rám virradt.

Anyám, én nem tudom, mit érzek,
Mi a költő? — mert én költő leszek.“

És költő lett. Érző lelkében a szerelem visszhangja támadt fel először, majd némi meghasonlás lesz felette urrá s bele merül egy kicsit sötétes, pessimisztikus filozofálásba, amelyből élesen csillog ki itt-ott a szatyra éle. Az élet bánatásait mind ezerszer érzi. Magába vonuló és elzárkózott lesz, nem kergeti a világ hiúsága, csak magának él s úgy vivja a harcot vergődő lelkével.

„Ha lábam egy virágot eltapos
Egész napon merengő, bánatos.
Öröme nincs elég, nagy izgalom,
A bűt felkölti minden alkalom.“

Majd keserűn fakad fel lelkéből a panasz. Örökös harcaért a sorsot okozza s az elégedellen ember borús lemondásával írja:

„Éhezni, fázni, míg a lét
Eltépi kinzó kötelét
S megszűnik a nyomor;
Vonszolni kinzó rabigát,
Mit válladra oly munka ad,
Min lelked haldokol;
Dalban keresni újulást,
Örök vérzésben gyógyulást,
Ha a szem permetez;
Remélni és csalódní meg'
Szóní újabb reményeket:
— Poéták sorsa ez!

Enyhülést a tudományban keres. Fáradhatatlan munkájának gyümölcse a „Turani dalok“ című verses kötete, melyben fáját szerető szív egész melegével glorifikálja a pogány magyar mullat. Minden egyes sora bizonyosság szeretete mellett s minden egyes sora szívéből fakadó hitvallás a magyarságról.

Nem tartozott az ünnepelek közzé. Többször nyerte el az írói babért s ezerkilencszázkettőben a Petőfi-, ezerkilencszáztizennyben a Kisfaludi Társaság is tagjai sorába választja. Patakra mindig szeretettel gondolt. Több szép tárcája tanuskodik erről s ha az Alma Materről írt, szavaiban mindig ott rezgett a hála a Főiskola iránt, „amelynek sokan köszönhetjük existenciánkat.“ Leróhatatlannak érzett hálája beszélő bizonyosságául most könyvtárát a Főiskolára hagyta. Őszinte barátja volt a pataki diáknak. Visszaemlékező írásaiból, melyekből a ma diáksága már életet tanulhat, szeretet és derű sugárzik ránk, az Ő ideális és megértő lelkének drága szeretete.

Nyugtot adó sírja legyen áldott Az Alma Máter kegyelettel és büszkeséggel őrzi meg emlékét. **Szendrey László.**
 ~~~~~

Fohász.

— Irta és zenésítette: **dálnoki Gál Adorján** szigorló orvos. —

1. *Szegény Magyarország szomorú a sorsod!
Erőszakkal ássák elhantoló sírod.
E végpusztulásban Te Hozzád kiáltunk
Légy minékünk Uram erős, igaz urunk.*
2. *Mert Te benned biztunk eleitől fogva
És Te voltál mindig szenvedők gyámola,
Keresztfeszítéstől ments meg Uram minket;
Vigasztald, erősítsd csüggedő lelkünket.*
3. *A magyar nép Uram tengernyi szenvedett
Bitó-pallos-golyó szedé véreinket.
Szaggatni akarják ősök szerzeményét
Szép Magyarországot e föld ékességét.*
4. *Óh Uram még egyszer arra kérünk Téged,
Segíts, irgalmazzon könyörülő szived.
Mert Te Benned biztunk eleitől fogva
Neveddel indulunk honmentő harcunkba.*

Jún. 4.

— 1920 —

Beszélő száj megnémüljön,
Dolgozó kar megbénuljon,
Ahány sziv, mind meghasadjon,
Ahány lélek, elkárhozzon.

Tenger, folyó kiapadjon,
Zöldelő fa elszáradjon,
Föld rendüljön, csillag hulljon,
A pokol elszabaduljon.

(...Zászlónk selyme összetépve,
Csorba kardunk ketté törve,
Két karunk bilincsbe verve,
Magyarország eltemetve...)

Szendrey László.

Alkony.

Alkonyodik. Az égen megfáradt, szürke felhők úsznak és mint annyi csüggedt délutánon egyedül ülök a kis asztalom mellett Tekintetem mélázva síklik tova a falakon, rátéved a megrepedt ablakra, a zöldelő fákra, s aztán azon túl-túl nyugat felé réved. Porfelhő kavarg azuton, az ablak táblákat meg-megrázza a szél s amint zizegő zörgésük belecsörren a csendbe, megremeg a lelkem és szelíd sóhajtással a mára gondolok. Év vége van. A kis szobámban már összezsomagolva hever a diákholmi, egy-két megviselt könyv, kikönyökölt ruha, a fekete index, meg egy húrja vesztett szomorú hegedű. Lehet már indulni. Az iskolaharang régen elkongatta már a takarodót. Az imateremből szétoszlott az évfáradó közönség s a fejem feletti lépcsőn tompa dübörgéssel jön lefele az utolsó ülésről a nagytekintetű igazgató-tanács.

Év vége van. Holnapután évfáradó útjára indul el a Közlöny. Koncsol Jancsi már az utolsó hírt írja s Vincze kiadófényűk úr, más-kép Szabolcs diák, rubrikázza már a kiadást-bevételt. Pontos ember Károly és szereti a rendet. Most, hogy magam előtt látom ráncolt

homlokával, megszáll engem is az ihlet és szeretnék léniát keresni, hogy számadást csináljak az évről. De döre a tervem és abba is hagyom. Nem azért, mert nagy volna a munka, hanem azért, mert tudom, hogy az a számadás sehogy sem lenne jó. Legalább nekem nem.

Eszembe jut itt az indulás hónapja. Ambíció, remény, erő és munkakedv áldott ideje: október. Szárnyra kelt lelkemben akkor a törekvés. Rózsaszínű reménnyel túl sokat ígértem s most, hogy elérkezett az utolsó óra, igen rám nehezült ez a sok ígélet. Sok az adóságom s most, ha csak hirtelen összeszámítom is, érzem, hogy nem tudom soha kifizetni. Pedig úgy szeretném. Szeretném beváltogatni minden ígéretem, valósultan látni minden reménységem, de kár a jószándék is, mert — hajh — üres és kifosztott a lelkem. Nincs csak csalódásom, nem érzek mást, csak nagy keserűséget és végtelen hálát. Az első kettőt megtartom magamnak. Drága kincsek azok, egy harcos esztendőnek megmaradt kincsei, de a harmadikkal im áldozni megyek s leteszem áldozatomat azoknak lábaihoz, akik buzditással, szerető tanáccsal, édes segítséggel elősegítették, hogy megérkezzünk az esztendő végéhez. Azok elé teszem hálám ajándékát, akik nem engedték, hogy összeroskadjunk már a fele úton, hanem nagy akarrattal rajta voltak, hogy ha megtörtén, megfáradtan is, de végigharcoljuk az évet és ha csalódottan is, de megérkezzünk a kitűzött célhoz.

Mert csalódottan és megfáradtan érkeztünk a célhoz. Az ifjuság mikor októberben paizsára emelt, segítséget ígért. Ennek reménységében mertük vállalni az esztendő terheit, de elszállt az ígérő pillanat hevülete s mikor a segítség ideje lett volna, akkor vettük észre, hogy a mi kis gárdánk bizony egyedül van.

Csalódások, szomorú és céljavesztett idők. Fal emelkedett a képviseltek és a képviselők közé, a rideg közöny fala s az ifjuságnak e falon hozzánk áthallatszó szavaiban bizony igen kevés volt a buzditás ígéje is. S talán abbahagytuk volna s talán megőrölte volna ez a furcsa viszony a Közlöny életét is, mint megőrölte a többi ifjusági egyletek életét is s talán letettük volna mi is a lobogót, mint letette a Kórus, de ebben a kritikus időben a közönségünk szeretete olyan ujjászülő erővel követelte a munkánk folytatását, hogy a becsületünk nélkül nem tehattük volna le a tollat. És vívódtunk tovább. Hála néked most Közlöny közönsége, hála néked segítő Szeretet, aki nem

a sikertelenségét, de a jószándékát nézted törekvésünknek s a te ragaszkodásod jeleit eljuttattad hozzánk, hogy megmentsd vele a pataki diákság lapját. Hála néked most, hogy célhoz értünk, hogy megtörtén és megfáradtan bár, de becsülettel tehetjük le kezünkől a zászlót.

Ehhez a szeretethez folyamodtunk mi az induláskor s köszönjük a közönségnek, hogy valóra váltotta a reménykedésünket. Mi igyekeztünk a Közlöny jóhíréhez méltót produkálni. Külső tekintetben ez talán sikerült is. (Minden dicsérő szó a nyomdát illeti ezért az érdemért, amelynek vezetője minket szerető lelkének egész melegével igyekezett javunkat munkálni.) S hogy a belső tartalomravezetőleg nem tudtuk legyőzni erőtlenségünket, annak magunkra hagyottságunk a magyarázó oka.

Egy kicsit egyedül voltam ez évben az Ifjúsági Közlöny. Nekem bocsássa meg azért a közönség minden fogyatkozásunkat, nekem bocsássa meg, az én erőtlenségemnek, ha fáradtak és csüggedezők voltunk; mert én voltam a fáradt és én voltam a csüggedező. Nagyon reménytelen volt néha a jelen nagyon kilátástalannak látszott a jövő és nagyon sokszor úgy éreztem, hogy . . .

De vége már az évnek. Lehet, hogy nem is így volt. Lehet, hogy csak most, a válás és a búcsú meghatott pillanataiban érzem így a múltat, de egy kicsit magamé az a panasz, amit fentebb írtam és kicsit a magamé ez a bucsu is. Az Ifjúsági Közlöny újra beköszönt majd szeptember végével, de az én kezemből im kihull a toll. A roskadva vitt teher letöri az ambíció életét. Az elhagyatottság elveszi a kedvet s most, hogy leteszem a szerkesztői pennát, úgy érzem, hogy nem veszem fel többet.

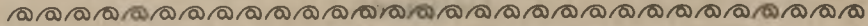
A szerkesztőségi esték kedves emlékei megmaradnak nékem. Szívembe lesz zárva a diák-ujságírás derűs poézise s magános órákon, eszembe fog jutni hűséges Báruchom, vitéz Koncsol János lemondó humora, akivel együtt harcoltunk sajtóhibák ellen. Eszembe fog jutni főszerkesztő uram Illyés szénior is, akivel idestova tiz esztendeje már, hogy abbahagytuk a „Jó diákok Lapja“-t. Akkor is bele fáradtunk a sok körmölgetésbe s most is oda értünk. Hát így van ez Berci. Tudom meghatódom, ha szeptemberben első útjára indul el a Közlöny s meghatódom fogom olvasni a felelősszerkesztő beköszöntő cikkét. Tudom reménykeltő lesz és bizakodó, de legyen is, mert remények nélkül venni fel a harcot már több a bukásnál. Remény-

nyel kezdje hát kedves Kolléga ur, reménnyel kezdje és sikerrel folytassa. Kivánom, hogy a bizakodása soha megne törjön. Tollának ereje, soha meg soh'se, roppanjon, el sohse fáradjon. Én már elindulok. Ujhelyfelől dübörögve robog már a vonat. Leteszem hát szerkesztői pennát, kezembe kapom a szegényes batyumat és megyek hazafelé! Zöld az iskolakert. Lehet, hogy az én kedvem is kizöldül majd egyszer, de most igen elfásultan tekintek előre s igen elbusultan mondogatom ezt a nagyon régen, nem tudom hol olvasvt verset:

„Vivtam durva téli haddal,
Álltam durva kemény daccal
És szenvedtem szüntelen.
Im megenyhült dermet arcom,
Im elejtem csorba pajzsom
S felzokogok csendesén.“

Szendrey László.

Tarkaságok.

A könyvmoly halála.

Tegnap éjjel azt álmodtam,
Könyvmoly voltam a könyvtárban.
És szomorú volt az életem,
Mert mindég csak könyvön éltem.
Reggelire, uzsonnára,
Ebédre és vacsorára
Mindég papirlapot ettem
Sok betűvel körözötten.
Rágtam ócska, vén könyveket,
Pergamenbe kötötteket.
Fatáblával, bőrbehúzva,
Künn a sarkán aranyozva.
Megettem sok ősnymtatványt,
Modern dolgot, számot, hatványt,
S mit össze irt a kultúra
Az én gyomrom mind megbirta.

S amint így rágtam, rágtam
Im, egy új könyvre találtam.
Nem foliáns, nem unicum,
Nem is kodex, nem is duplum.
Még egész nyers a festékje,
Most jelent meg nincs egy hete.

Nagy örömmel hozzá fogtam,
Szinte mohón falatoztam.
Ámde este beteg lettem,
Többé aztán fel sem keltem.
Moly orvosom konstatálta :
„Közeledik a halála.“
Végző kívánságomképen,
Többi társaimat kértem.
Okuljanak ezen gyászson,
Mely okozta a halálom.
Őrizkedjenek a könyvtől,
Címe: „Versek“ Szendreytől.

dr. Görcs.

Egyházi hírek.

Rovatvezető: A szénior.

Pályázat.

A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa a főgimnáziumban egy matematika-physika helyettes tanári tanszékre pályázatot hirdet. Pályázhatnak ref. vallású tanárok vagy oly tanárjelöltek, kiknek legalább szakvizsgálatuk van.

A születésre, képesítésre (érettségi bizonyítvány is mellékelendő), egészségi és katonai állapotra, eddigi alkalmaztatásra vonatkozó bizonyítványokkal felszerelt kérvények *f. év július 15-ig* a sárospataki ref. főgimnázium igazgatójához adandók be.

Az akadémiai szék a jövő isk. évre Dr. Rácz Lajos theol. tanárt akadémiai és közigazgatóvá, Marton Jánost theol. tanárt theologiai dékánná, Dr. Trócsányi József jogakad. tanárt jogi dékánná választotta.

Lelkész választás. A körtvélyesi ref. egyházköztség halálozás folytán megüresedett lelkészi állására április hó 19-én egyhangulag Gyarmati Béla hejőbábai helyettes lelkészt hívta meg.

A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa június 10 és 11-én tartotta gyűlését az 1919—20 iskolai év befejezésével kdpcsolatban. Átvizsgálta a főiskola 2 évi számításait és azokat jóváhagyta.

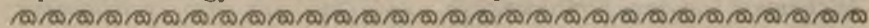
Csontos Józsefet gimnáziumi igazgatóvá, főiskolai szénior-alkönyvtárnokká pedig az 1920—21-ik évre Molnár Béla végzett hittan-hallgatót választotta.

Az egyházkerületi bíróság május 26-án ülésezett Miskolcon. A bírósági ügyek közt a sárospataki főiskola felfüggesztett tanárainak az ügyében is ítéletet hozott. A hat felfüggesztett tanár közül dr. Geröcz Kálmán jogtanárt felmentette, három állásvesztésre ítélte, egyet lelkészi oklevélétől megfosztott, egy tanárt pedig nyugdíjazott.

Az alsózempléni egyházmegye június 2-án tartotta a tavaszi rendes közgyűlését Sárospatakon. A gyűlés igen népes és mozgal-

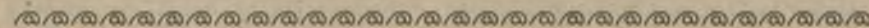
mas volt s sok fontos ügy került elintézés alá. Lelkészeket és tanítókat erősítettek be új állásaikba, Az esperességről lemondott Bálint Dezső helyébe ideiglenesen Bartha József visszi lelkészt választották meg. A megszállt területről is részt vett egynehány lelkész a közgyűlésen s mivel az összekötést nem tudják rendesen fenntartani a magyar területtel, a megszállott területen az esperesi teendők végzésére Kereszturi József lelkészt kérték föl.

A Sárospataki Ref. Nőegylet jun. 6-án tartotta *Dr. Kun Zoltánné* urnő elnöklete alatt felolvasással kapcsolatos közgyűlését a tanító-

Egyleti élet.

Az **Erdélyi Önképző Kör**, legközelebbi számunk óta tartott gyűlésein leginkább a beérkezett pályamunkák bírálatával foglalkozott. Záró gyűlését a Kör jun. 6-án tartotta, amikor is a Tanár-elnök úr hálás és elismerő szavakkal emlékezett meg a tagok munkásságáról. Azokra, kiket életcéljuk és hivatásuk az Alma Mater köréből e szőlit, Isten áldását kívánta. De egyszersmind kérte is őket, hogy azt a szeretetet, hűséget és ragaszkodást, mely őket ez iskolához kötötte: ne engedjék kihűlni szívükből. sőt inkább a

Hirek.

Zempléni Arpád, közismert író, főiskolánk volt növendéke, akinek halálát lapunkban már közöltük az Alma Mater iránt érzett szeretete

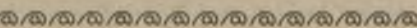
képző-intézet disztermében. *Horodossy Béla* titkár felolvasta az Egylet múlt évi működéséről szóló nagy gonddal készített jelentését, majd *Illyés Bertalan* főisk szénior szavalta el vallásos melegséggel Tompának Harangszó c. költeményét. Gyönyörű felolvasást tartott *Radácsi György* ny. theol. tanár Ország Ilonáról és Lorántfy Zsuzsánáról, mint a női erények magas példányképeiről. Ezt követőleg *Tóth Kálmán* szavalta el lendülettel Sántha K. egyik hazafias költeményét. Megnyitól és záradékol a képezdei ifjakból alakított alkalmi énekkar egy egy szép vallásos éneket adott elő. (Hl.)

Rovatvezető: **Molnár Béla.**

távolság arányában művelni és gyaapítani törekedjenek. Azokat pedig, kik még itten maradnak, a jelen évben kifejtett élénk munkálkodás követésére, tovább vite lére buzdította. Ugyanekkor választotta meg a Kör a jövő évi ifjusági elnököt: *Papp Gábor* f. g. VII. o. t. személyében.

Az Ak. Ifj. Olv. Egylet záró közgyűlését jún. 12-én tartotta. Jövő évi könyvtárnokul *Koncsol János* választatott meg újra.

A Főisk. Énekkar június 14-én zárta be az évet.

és hálája jeléül mintegy 2000 kötetes könyvtárát a Főiskolára hagyományozta.

Köszönetünket már nem hallja,

hálás elismerésünk nem ér fel hozzá, de szívünkbe zárjuk nagy nevét és örökre megtartjuk emlékezetét.

Jun. 4. A béke aláírása órájában istentiszteletet tartott a Főiskola. A Himnusz eléneklése után Illyés Bertalan szénior mondott erőt, segílyt kérő hazafias imát. Majd Csontos József főgimn. igazgató emlékezett meg a fájdalom szülte beszédében a gyászos béke aláírásáról. A szótartéknélésével az istentisztelet véget ért.

Az évzáró ünnepélyt jun. 11-én d. e. 9 órakor tartotta meg a Főiskola. Az istentiszteletet Marton János theol. professzor végezte, aki lélekemelő imájával a Mindenható iránti alázatra, akaratában való megnyugvásra indítja a lelkeket. Gondolatokban gazdag beszédében a szenvedés jutalmait, áldásait — megváltás, örökélet — fejtegeti, bebizonyítván, hogy jögnünk van e földhöz, ahol Isten iránti kötelességeinket végezve, lelki kincseket gyűjthessünk az örök életre. Dr. Buza László akad. közigazgató beszámol az 1918/19 és 1919/20 iskolai évben történt fontosabb eseményekről, mozzanatokról, a főiskolát ért veszteségekről és gazdag tapasztalatairól. Majd felolvassa az ösztöndíj és pályadíj nyerteseket. Dókus Gyula, Főiskolánk világi főgondnoka elismerését és köszönetét fejezi ki a tanári kar valóban tiszteletre méltó munkássága és kötelességteljesítése felett. A Himnusz éneklése zárta be az ünnepélyt.

Patak megvizsgálal. (Egyházmegyei gyűlés estéjén.) Nagy ellensége van a Kollégiumnak: az Élet. Az Álomnak a Való. A

jóleső romantika, ami valamikor az egész életünk színét adta meg — ijedten huzódik meg odakint, a szívünk legmélyén. Az este valami előcsalta onnan. Két év óta nem láttuk egymást, két év óta nem láttuk sok-sok álmunk fészket. Két év alatt pedig: századok országútjának nehéz szennye, pora feküdt meg szívünk. A tegnapi nap, mint boldog tavaszok termékenyítő, növesztő esője: hullott a szívünkre. Aztán jött a kedves, holdas, csalogányos este. A konviktusi finom vacsora után Danyi József jólelkűségéből, Erdőbénye asszúja, csillantja meg aranyszínét aranykedvünk. Ragyogásában két arc fensőbbeséges derüje sugárzik ránk szerte, a *Bartha Józsi* bácsi helyettes esperesé, kit zavartalan összhang emelt vezérpajzsra és a *Janka Károly* főjegyző, nemzetgyűlési képviselő, akihez való ünnepies és családias viszonyunkra kevés a szeretet szó. Ugy nézünk rá, mint az Élet követjére, kinek szívós munkája alatt diadalmasan melegszik össze a kívánt Való a rég szőtt álmokkal. Novák Lajos ég felé emelő baritonjában ezer év keserve könnyebbül, tisztul meg. Körössy György és németi Tóth Kálmán remek valutáju sopránja elől szeliden simul félre a Göncölszekér rudja. Fent szárnyal nótájuk a csillagos égen. És dalukat andalítón kíséri a többiek zsongása, mint diákörmeink szókelését — hajdan — a kollégiumkert levélsuttogása. Nevek, szívek, hangok olvadnak egybe: Gecse Lajos, Takács Béla, Hegedűs Laci, Virág Béla. Kiss Géza kuruc keservében szeliden ölelkezik össze

lelke a Novák Sándoréval Majthény gyászában remegve. A másik asztalnál tógátus diákok: Berci szénior kérdezteti Kovács Laci, Orosz Miklós káplán uramékat: milyen kint az élet. Az asztalfőn Szendrey Laci ül. Minden félórában szól csak négy-öt hangot s azután meg csak rácsuklik a könyökre és nagyban vitázik a távolon keresztül Komáromi Jánossal, hogy: igenis van még Patakon élet! A kollégium körül tervek, akaratok, szent álmok zsendülnek. És hijában rigatja hegedűjét öreg Jónás Jancsi babonás vonója: meleg melódiáival szállnak, tisztulnak a százszoros gondok és a sziveken elomlik a régi kurucos, diákos Patak éltető bizakodása s új ütembe fognak a feldobogó szivek. Van még kedv, tetterő, remény, boldog remény — és Nagymajthény síkján nem tört ám le végkép a tovább vitt zászló!!...

Hegyaljai.

Erdélyből menekült, nőtlen, okleveles tanító nevelő állást keres. Elemi és polgári iskolai növendékek tanítását vállalja. Bővebb felvilágosítást Pungur Béla ref. lelkész ad. (Vámosujfalu)

A Területvédő Liga helyi propaganda bizottsága, amelynek elnöke Maklár Papp Miklós, megalakult és teljes ambícióval folytatja működését. A főiskolai ifjúságot II. yés Bertalan főisk. szénior és Szendrey László III. hh. (aki jegyzője is a bizottságnak) képviselik.

Művészestély. Szép és kedves mulatságban volt része jun. elsején Sárospatak közönségének. Zitás Bertalan a kassai és pozsonyi színházak drámai főrendezője né-

hány marosvásárhelyi menekült színész közreműködésével művészestélyt rendezett, melyen egy csomó apró tréfán, kuplén kívül egy pár kisebb jelenet is színre került. A közönség egy jól eltöltött este kellemes emlékeivel hagyta el a termet 10 óra után, amikor már véget ért a műsor és a villanylámpák halványulni kezdtek. Másnap iskolai előadás volt az ifjuság részére, amikor is klasz szikus darabok előadásában gyönyörködhetett az ilyen mulatságban kevés szer részesülő pataki diákság.

Tüntető felvonulás. A Területvédő Liga a lealázó békefeltételek ellen tüntető felvonulást tartott május 13 án, amelyhez csatlakozott a főiskolai ifjuság is. A gyülekezés helye a tornatér volt, ahonnan hazánk tragikus sorsához illő komolysággal s csakmen teljesen némán haladt a menet a róm. kath. templom elé, ahol már népgyűlésre csoportosult városunk polgársága

A Himnusz eléneklése nyitotta meg a gyűlést. Elsőnek Dr. Kiss Sándor lép a pódiumra, aki a tüntető felvonulás és a Területvédő Liga célját ismertette. Utánna Csontos József gimn. igazgató a legnagyobb elkeseredés hangján beszél az igazságtalan, létfeltételeinktől megfosztó békefeltételek lehetetlenségéről és komoly mérlegelés alá veszi annak aláírását. „Ha szívünkre hallgatunk — ugymond — akkor nem, s ha eszünkre, akkor — fájdalom — de alá kell írnuink a békét.”

Majd Szendrey László III. hh. szavalja el „Ima” című hazafias költeményét, amelyben egy igaz

magyar fájdalmas hangján kiált fel Istenhez, ezer éves fegyverünkhöz, egyedüli megmentőnkhez s kér irgalmat, segítséget. A szózat elénekelésével a gyűlés véget ért s a menet a legnagyobb rendben, hazafias és kuruc dalok dalolása közben vonult végig a város utcáin.

Felhívás Kérem a helybeli keresztény társadalmi egyesületeket esetleges jótékonycélu előadásokhoz, ha netalán rendezőkre, esetleg színészekre van szüksége, forduljanak a megalakult keresztény zene- és színművészek nemzeti szövetségéhez Budapest, VIII. ker. Reviczki utca 1. szám alatt. *Ker. zene- és színművészek Szövetsége.*

Versek. Ez alatt a cím alatt szedtem össze és kötöttem csokorba azokat a verseket, amelyeket az önképzőkörbe, majd később a szerkesztőségi asztal mellett körmöglettem a magam mulatságára. Most hogy összekötve egy csomóba vannak, olyan benyomást tesz rám az egész, mint mikor csöndes délutánon begyűlnek a fiúk a kórus terembe és hangicsáláni kezdenek a barna hegedűkön. Nem muzsika még a nótázásuk, sok még benn: a fals, de néha azért már ki-ki csillan egy-egy szelid akkord. Panaszkodik a prim, panaszát sóhajtvá kíséri a secund s ha a magyar hazáról is történik említés a nótaszövegben, mély boruval búsong a bőgő. Igénytelen még ez a muzsika, de ha mulatságul hallgatja az ember, elandalodhatik rajta egy kevéskét . . .

Ilyen ez a könyv is. Ilyés Berci ugyan már tarkaságot is szerkesztett róla, mely szerint belehal aki elolvassa, de hát viccel

csak a Berci. Még csak könnyebb fajta szivdobogást sem kap tőle senki. (de ha mégis kapna, hát akkor kérem szépen, akkor . . . a címem . . . hm . . . hm, hát igenis hölgyeim és a posta közlekedés elsőrangú. ab. Devecser felé.) A könyv 100 oldalas, ára 20 K s megrendelhető a főisk. könyvkereskedésben és a Seniori hivatalban, Sárospatakon.

Szendrey László.

Értesítjük olvasóközönségünket, hogy lapunk első számában tett azon ígéretünket, hogy az iskolai év végén borítékot fogunk adni, a legnagyobb sajnálatunkra, papírhiány miatt, nem válthatjuk be.

Karcser. A mai nemzedék ezt már nem ismerte. Sokan talán már hírétsem hallották a mostaniak közül, pedig nagy és viharos multu karcera volt a Főiskolának. Öreg iskolalátogatók. Patakra tévedt, megvénhedt esperesek, főispánok és királyi tanácsosok, ha be-be tévednek a kollegiumi kapun, elmélázó tekintetük megtalálja azt a bizonyos ajtót, felragyogó szemmel mondják, itt volt a karcser.

Karcser, sőtét diák-börtön . . . Kemény köpadján viharos éjszakákon sóhajtozva feszengett a diák, akít János pacal előtte való éjjel korcsmázáson talált. R-bellisek, törvényt taposók oltogatták itt szomjukat a mázos korszóból, amelybe ugyan csak vizet töltött a custos, de némelykor bor is került azért bele, ha ügyes volt a diák és zsineget is vitt fel e karcserba. Mert magasan volt ugyan az ablak, de azért ha egy hosszú zsineget kidobott a fogoly, homályos szürkületkor sonkát és kenyeret kötöttek rá a jószivül

társak s egy egy nyelet bort is.

De hát fordult az idő. Kifogytak a rebellis diákok s örökre bezárult már a karcer zára. Vagyis nem örökre. Mert alig egy hónapja nagyot csikordult a kulcs és Isten kegyelméből megint csak benépesedett a karcer. Nem János pacal kísérte a foglyot és nem is egyedül volt, hanem jó sokadmagával. Kisérők voltak sastollas katonák, ők maguk pedig végzett kommunista néven neveztetnek. Hát bezárták őket. Attól a pillanattól fogva megint csak sóhajtól hangos a karcer éjszakája. De más hang is van a méla együttesben. Mert nem diák a fogoly, hát hogy nehogy lába keljen a kompániának, Horthy-virágszalat plántált a parancs a karcer ajtó elé és ez egy némelykor Kun Bélára gondol.

Előfizetéseiket beküldötték az 1919—20. évre: Gál Csaba (Budapest) 50 K. (5 évre), ifj. Farkas Géza és Ábris (Rásony); Hézsér Emil (Tálya); Janka Károly (Nagy cigánd); Kovács Károly (Tiszapalkonya); Putnok Pál (Tiszaluc);

Szabó Lajos (Parasznya); Szöllősy József (Tolcsva); Gyarmathy Béla (Sajókeresztur); Kriston Antal (Gemzse); Kelemen József (Abaujszántó); Lácza Lenke (S. Patak) 20—20 K. Lánghy Árpád (Hejőbába); Sütő Kálmán (Megyaszó) 15—15 K. Igaz József (Báj) 12 K. Molnár Lajos (Vác); Szabó Dániel (Mezőnyék); Svingor Jenő (Radistyán); Rudo Bálint (Miskolc); Tomory Dezső (Szabolcs); Hubay Mihály (Szilvásvár); Fekete István (Szöllősardó); Barkóczy József (Sárospatak); Buttykay István (Tiszaszada); Farkas István (Miskolc); Fűrjész Tamás (Tiszakarád); Cseh József (Sajókápolna); Idrányi István (Hernádszentandrás); Pósa Péter (Cserépfalu); Szentmártoni Dániel (Martonyi); Széchenyi Szövegség (Budapest) 10—10 K. — Szendrey legatijának ára 112 K. Bartha Gyula (Sajókaza) 20 K. Kincses József (Hajduböszörmény); Tóth Sándor (Átány); Orosz Miklós (Kisvarsány); Szinnyei Boriska (Sárospatak) 10—10 K. — Mindannyit köszönettel nyugtázzuk.

Tartalom:

Szabolcs diák: Jertek haza galambok. — **H. Kiss Géza:** Élet úr szabadján. (Költemény.) — **Szl.:** Zempléni Árpád. (Nekrolog). — **Gál Adorján:** Fohász. (Vers.) — **Szl.:** Jun. 4. (Vers.) — **Szl.:** Alkony. — Tarkaságok. — Egyházi hírek. — Egyleti élet. — Hirek. — Hirdetés.

Kiadóhivatali főnök: Vincze Károly. Kiadja: a „Főisk. Ifj. Egyesület.”

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer

† Szerkesztőség és kiadóhivatal:	†	Előfizetés
† Sárospatak.	†	Kollégium.
	†	† egész évre 10 kor.

MEGHIVÓ

A SÁROSPATAKI GŐZTÉGLAGYÁR ÉS ÉPÍTŐIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

t. részvényeseit a folyó 1920. évi június 30-án délelőtt 11 órakor a Sárospataki Takarékpénztár helyiségében tartandó

II. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghivjuk

TÁRGYAK :

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a vállalat 1919. évi működéséről. // 2. Az 1919. évi zárszámadás és mérleg megállapítása, az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a múlt évi zárszámadásokra vonatkozó felmentvény megadása, a tiszta jövedelem felosztása iránti javaslat. // 3. Az alapszabályok értelmében esetleg bejelentendő indítványok tárgyalása

Sárospatak, 1920. évi június hó 7-én.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G